

101
SFINȚI
ORTODOCȘI
GHID ILUSTRAT

Sarah Wright
și Alexandra Schmalzbach

ILUSTRĂȚII DE
Nicholas Malara

TRADUCERE DIN LIMBA ENGLEZĂ DE
Pr. Lucian-Mihăiță Filip

DOXOLOGIA
IAȘI, 2026

CUPRINS

Introducere	4	Genoveva din Paris	44	Nectarie de la Eghina	83
Legenda vocațiilor	8	Gheorghe, Purtătorul de biruință	45	Nicolae, Făcătorul de minuni	84
Zilele de sărbătoare		Grigorie de Nyssa	46	Nicolae Velimirovici	85
în funcție de lună	10	Grigorie Teologul	47	Nina, Luminătoarea Georgiei	86
Cronologie	12	Gherman din Alaska	48	Noe	87
Adrian și Natalia	14	Hristofor Mucenicul	49	Pantelimon	88
Aidan din Lindisfarne	15	Ignatie al Antiohiei (Teoforul)	50	Parascheva	89
Alexandra Împărăteasa	16	Ilarion cel Mare	51	Patrick din Irlanda	90
Ana Prorocița	17	Ilie Prorocul	52	Petru și Pavel	91
Anastasia, Mare Muceniță	18	Inochentie din Alaska	53	Petru Aleutul	92
Andrei, cel întâi chemat	19	Ioachim și Ana	54	Rafail din Brooklyn	93
Antonie cel Mare	20	Ioan Botezătorul	55	Roman Melodul	94
Artemie din Verkola	21	Ioan de la Rîla	56	Sava din Serbia	95
Atanasie cel Mare	22	Ioan din Kronstadt	57	Sebastian Dabovici	96
Avraam și Sarra	23	Ioan Evanghelistul	58	Serafim de la Sarov	97
Benedict și Scolastica	24	Ioan Gură de Aur (Hrisostom)	59	Serghie de la Radonej	98
Brigita din Kildare	25	Ioan Maximovici	60	Siluan Athonitul	99
Casiana	26	Ioan Scărarul	61	Simeon, Primitorul de Dumnezeu	100
Cecilia, Mare Muceniță	27	Iona Prorocul	62	Sofia și fiicele sale	101
China – noii mucenici	28	Iosif din Arimateea	63	Spiridon, Făcătorul de minuni	102
Chiril și Metodie	29	Iosia Regele	64	Tatiana Diaconița	103
Ciprian al Cartaginei	30	Iosif Damaschinul	65	Tecla Mucenița	104
Codrat Apostolul	31	Irina, Mare Muceniță	66	Teodor Tiron	105
Columba din Iona	32	Irina Hrisovalantou	67	Teodora Împărăteasa	106
Constantin și Elena	33	Iuliana din Lazarevo	68	Tihon al Moscovei	107
Cosma și Damian	34	Iustin Martirul și Filosoful	69	Toma Apostolul	108
Cristina, Mare Muceniță	35	Kieran din Clonmacnoise	70	Varvara, Mare Muceniță	109
Daniel Prorocul	36	Leon cel Mare	71	Vasile cel Mare	110
David Regele	37	Lidia din Filipi	72	Venceslav din Praga	111
Dimitrie, Izvorătorul de mir	38	Luca al Crimeii	73	Vladimir și Olga	112
Ecaterina, Mare Muceniță	39	Luca Evanghelistul	74	Xenia din Sankt Petersburg	113
Efrem Sirul	40	Lucia din Siracuză	75	Zaharia și Elisabeta	114
Elisabeta, ducesa Rusiei	41	Maria, Maica Domnului	76	Zoe din Frigia	115
Filaret cel Milostiv	42	Maria din Paris	78	Dicționar	116
Fotini Samarineanca	43	Maria Egipteanca	79	Index	118
		Marina din Antiohia	80		
		Mihail și Gavriil	81		
		Moise Etiopianul	82		

SFINȚII ADRIAN ȘI NATALIA s-au căsătorit și au locuit în Nicomidia, unde Adrian îndeplinea funcția de ofițer roman, iar Natalia ducea o viață creștină în taină. Când împăratul Dioclețian a aflat că într-o peșteră se ascunseseră 23 de creștini, a poruncit ca aceștia să fie prinși și torturați. Văzându-le suferința, Sfântul Adrian i-a întrebat de ce aleg să rămână creștini în loc să scape de durere. Ei i-au vorbit despre Împărăția lui Dumnezeu, iar sufletul său a fost luminat. A cerut să fie adăugat pe lista creștinilor și a fost de îndată legat și închis. Când Sfânta Natalia a auzit că soțul ei a fost arestat pentru credința creștină pe care ea deja o practica în ascuns, a mers la închiisoare pentru a-l încuraja. Adrian a fost condamnat la moarte, dar i s-a permis să se întoarcă mai întâi acasă

pentru a-și lua rămas-bun de la soția sa. Când l-a văzut acasă, neștiind de hotărârea judecătorului, Natalia l-a numit laș, citând un fragment din Evanghelia de la Matei: „Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor și Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri” (10, 33). După ce Adrian i-a explicat motivul pentru care venise, Sfânta Natalia l-a îmbrățișat și i-a spus că va sta lângă el până la moarte. Adrian a fost martirizat împreună cu ceilalți 23 de creștini. Sfânta Natalia a locuit cu un grup de femei evlavioase aproape de mormântul soțului său până la propria moarte.

Vedere din trecut a Nicomidiei (astăzi Izmit), capitala Imperiului Roman

Sfinții Adrian și Natalia erau căsătoriți de doar 13 luni când Adrian a primit cununa muceniciei. Adrian a ținut-o pe Natalia de mână chiar și înaintea morții, călăul fiind nevoit să o rețeze. Ea a reușit să i-o recupereze, ascunzând-o într-o haină de-a sa.

Nicomidia se află în Turcia de astăzi.

După moartea Sfântului Adrian, un general de seamă a vrut să se căsătorească cu Sfânta Natalia. Ea s-a rugat la Sfântul Adrian să o ajute să fugă din cetate ca să poată rămâne fidelă căsătoriei lor.

LUCRURI INTERESANTE

Romanii au încercat să ardă trupul Sfântului Adrian, însă Dumnezeu a trimis o ploaie puternică ce a stins focul. Un creștin pe nume Eusebiu a strâns sfintele sale moaște, îngropându-le în apropiere de cetatea Bizanțului.

Sfânta Natalia a așezat mâna Sfântului Adrian alături de restul moaștelor sale. Mai târziu, Sfântul Adrian i s-a arătat în chip strălucitor, spunându-i să se pregătească să-L întâlnească pe Dumnezeu; la scurt timp a murit în pace.

SFÂNTUL AIDAN, irlandez la origine, s-a călugărit în Mănăstirea de pe Insula Iona, la vest de Scoția, construită în 563 d.Hr. de Sfântul Columba. Sfântul Oswald, regele Northumbriei (situată în ceea ce este acum sud-estul Scoției și nordul Angliei), a devenit creștin în timpul exilului său în această mănăstire. Regele a cerut monahilor din Iona să trimită un nou misionar în Northumbria pentru a-l înlocui pe Sfântul Edwin, care murise. Misionarul ales nu a stat mult în acele locuri, spunând că oamenii aceia sunt încăpățânați. Părinții mănăstirii au discutat problema, iar Aidan a observat că saxonii păgâni trebuie hrăniți mai întâi cu „laptele” învățaturii de credință, adică trebuie învățați mai

întâi lucrurile simple, și apoi încetul cu încetul aduși la deplinătatea credinței. Părinții s-au minunat de discernământul lui Aidan, l-au hirotonit episcop și l-au trimis în Northumbria. Aici, el a întemeiat o mănăstire pe insula Lindisfarne și a călătorit în tot cuprinsul Northumbriei, propovăduind Evanghelia în locuri publice și în casele oamenilor și ridicând biserici. Sfântul Aidan a murit în pace în anul 651 și a fost înmormântat pe insula Lindisfarne.

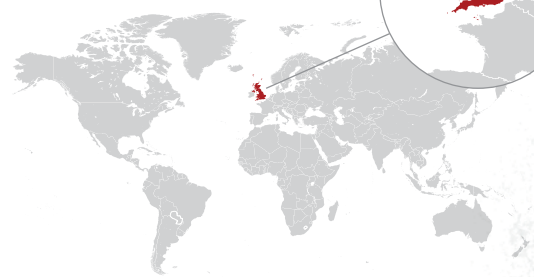
Sus: ruinele mănăstirii din Lindisfarne și statuia Sfântului Aidan
Dreapta: o pagină din Evanghelia de la Lindisfarne

Iona se află pe coasta de vest a Scoției

Lindisfarne se află pe coasta de nord-est a Angliei

Sfântul Aidan a trăit într-o mare sărăcie, folosind banii primiți pentru a-i ajuta pe săraci – în special pe orfani – și pentru a-i răscumpăra pe sclavi.

Sfântul Aidan a ridicat o școală, educând noua generație de creștini, care să continue răspândirea Evangheliei. În acea școală, elevii învățau să scrie și să citească în latină.

Aidan mergea pe jos din sat în sat, vorbindu-le oamenilor cu căldură. Odată, regele i-a dat un cal, dar el l-a dăruit unui cerșetor.

LUCRURI INTERESANTE

Discernământul Sfântului Aidan este inspirat de cuvintele Sfântului Pavel de la I Corinteni 3, 2: „Cu lapte v-am hrănit, nu cu bucate, căci încă nu puteați mânca.”

Sfântul Aidan era foarte admirat pentru abținerea sa care a inspirat puternic acest popor războinic să îmbrățișeze blândețea vieții creștine.

Sfântul Aidan a fost părintele duhovnicesc al Sfintei Hilda, care a întemeiat primele mănăstiri pentru femei din Northumbria.

Sfântul Aidan din Lindisfarne

PERIOADA: A MURIT ÎN ANUL 651 D.HR.
SĂRBĂTORAREA: 31 AUGUST
VEZI SI SFÂNTUL COLUMBA

LOCUL NAȘTERII: IRLANDA
LOCUL MORȚII: LINDISFARNE, ANGLIA
VOCATIA: MONAH, EPISCOP, MISSIONAR